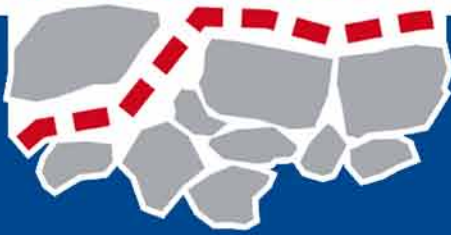

RUTA DE
PEDRA EN SEC

ANTICS OFICIS DE LA SERRA DE TRAMUNTANA

Jaume Font Rosselló

Culture

Per més informació sobre la Ruta de Pedra en Sec i els itineraris familiars visitau la nostra web: www.conselldemallorca.net/mediambient/pedra"

Aquest projecte ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea.

Aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de l'autor.

La Comissió no es responsabilitza de l'ús que es faci de la informació que s'hi difon."

Dipòsit legal: PM 933-2015

Abans que comenceu a llegir aquest còmic, vull deixar clar que la major part d'aquests oficis no s'haguessin pogut dur a terme sense la meva inestimable ajuda!

Dedicat a la meva família i als meus amics i amigues; també a les meves mestres Cati, Àngela i Yolanda.

Agraïments especials a na Natàlia Llopis Vidal per l'ajuda a l'hora de colorejar les pàgines del roter, el porquer i el tafoner.

En memòria del meu padri Jaume.

Jaume Font Rosselló
2015

TKAC!

Som en Joan
i som carboner

**RAS
RAS**

**TOC
TOC
TOC**

Uep! Com anam?
Va bé?

Ara mateix estic
construint la sitja
amb troncs

I després ho
cobresc amb
terra

La sitja ha de cremar aproximadament una setmana

Al costat, hi tenim la barraca, on vivim tota la família durant l'època de fer carbó

Grrrr... m'hauria d'haver casat amb el metge del poble...

Papà! Podem anar a caçar mòpies?

He de vetlar la sitja nit i dia, mai no se sap quan bufarà molt de vent...

Un cop el carbó està fet, el recollim

Però és millor no agafar-lo quan encara és calent!

Finalment, amb l'ase portam el carbó al poble...

Portam? L'únic que s'hi deixa l'espatlla som jo...

La gent l'utilitza, entre altres coses, per cuinar i per menjar calent

Hola, jo som en Tomeu i som nevater

En aquest còmic vos explicaré una mica en què consisteix la meva feina

Tot comença quan fa neu i anem prop del dipòsit a recollir-la

Per fer-ho, utilitzam pales i portadores

TOMEU, M'HAS DEIXAT TANCAT A DINS!

Un cop hem omplert la casa de neu, cobrim la neu amb cendra i càrritx, d'aquesta manera es conserva de manera hermètica

Ups....bé, ens veiem per Abril...

JFR
2015

Ja quan fa falta,
tornam al magatzem,
on la neu
s'ha convertit
en gel

Els tallam
amb blocs per
transportar-los
de nit

JFR
2015

Aquests
blocs es
diuen pans
de neu

Pesen un quintar
(uns 42 kg) i els
fiquen dins les
beaces de la
pobre somera

Un cop baixat el
gel de la muntanya,
el transportam
amb un carro fins
als pobles on el
venem per fer me-
dicines i menjar

Esper que us
hagi agradat
l'explicació!

JFR
2015

Uep! Som na Coloma i som collidora d'olives a les possessions on hi ha olivars

La meva feina consisteix a collir olives i omplir el paner que em donen

Jeroni, ja estic a punt d'omplir-lo!

Coloma, no em toquis els nassos...

A l'hora de dinar ens aturam per fer un mos al mateix olivar i després seguim fent feina

Les collidores dormim a les possessions mentre dura l'època de collita

Buf, com enyor el menjar de casa...

Les collidores
feim feina de sol a sol...

...però no tot
és dolent...

I ARA FESTA !!

Els vespres les collidores feim ballades
molt animades al voltant del foc

Avui vespre
triomfes Ramon!

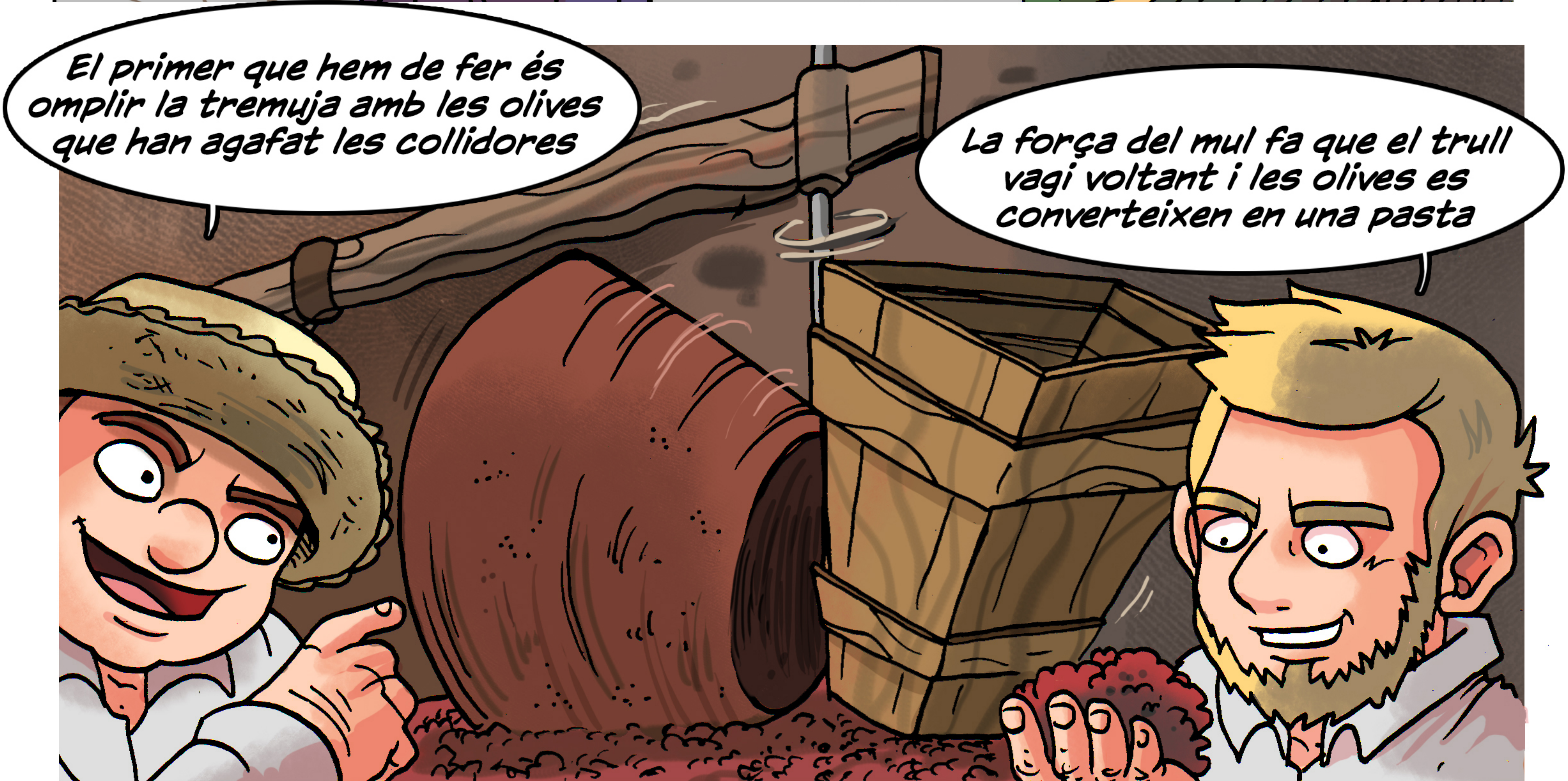

Finalment, quan acaba la
temporada, ens paguen amb
una botella d'oli

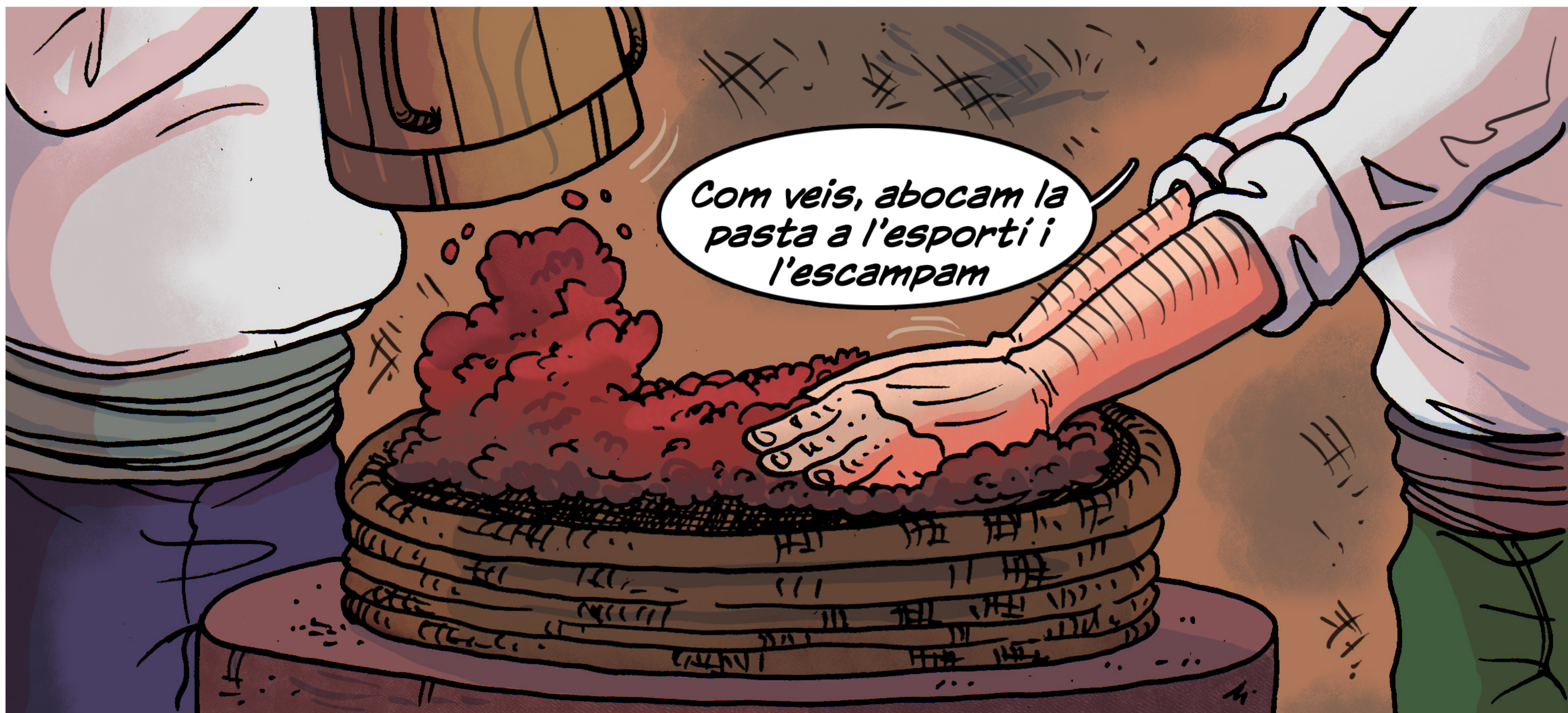
Avui dia l'oli és tan
valuós com l'or!

SFR
2015

Com veis, abocam la pasta a l'esporti i l'escampam

Escaldam la pasta amb aigua molt calenta i anam fent una torre d'esportins

ALERTA A NO CREMAR-ME ELS DITS!!

Li donam pressió uns 10 minuts...

...i l'oli surt per aquí

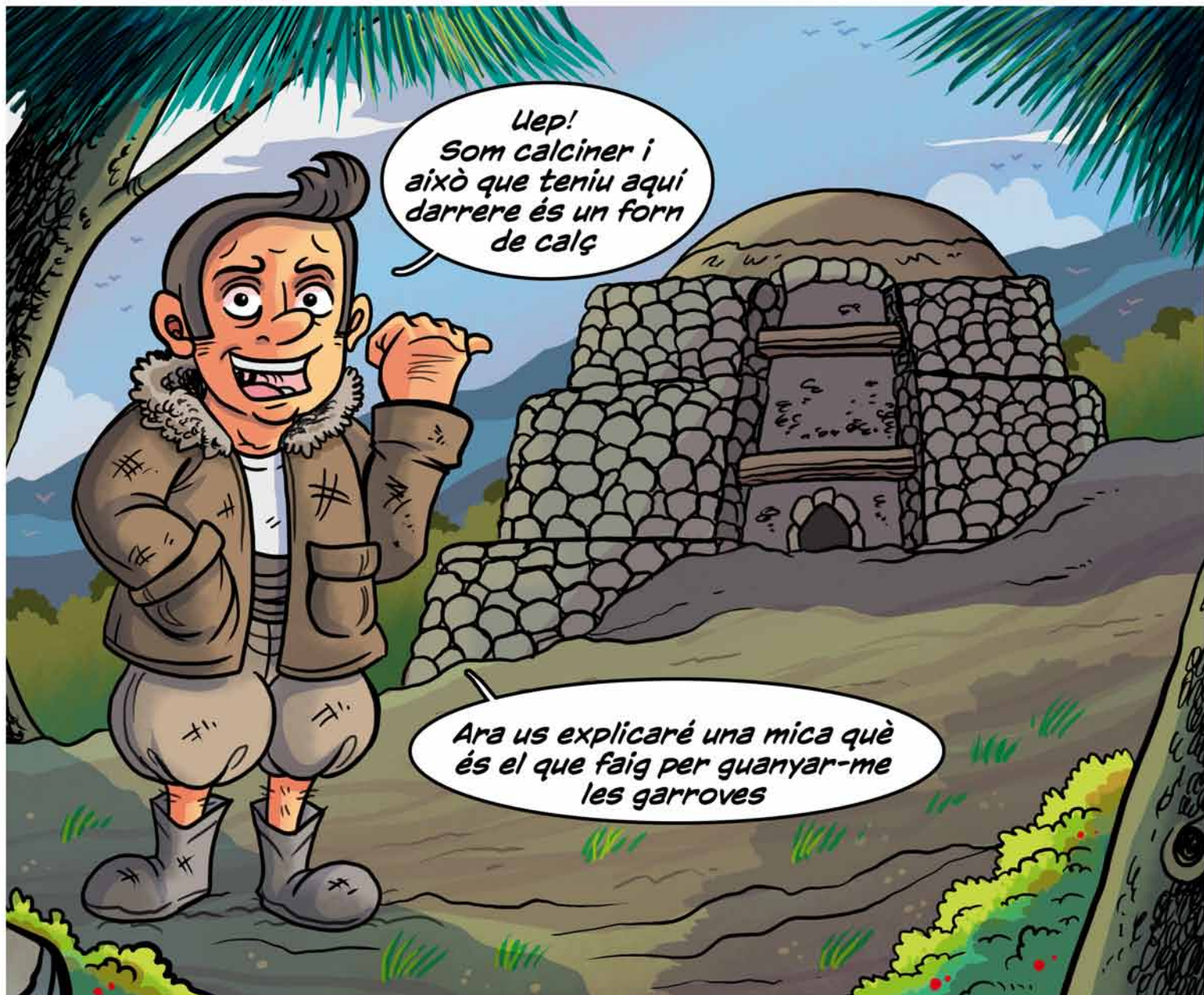

*Uep!
Som calciner i
això que teniu aquí
darrere és un forn
de calç*

*Ara us explicaré una mica què
és el que faig per guanyar-me
les garroves*

*Per fer calç necessitam
coure pedres que hem de
col·locar a l'interior del
forn*

*El forn també el construïm
amb les nostres mans i
l'esquena ens queda feta
pols!*

*Després hem
d'omplir la boca
del forn amb llenya
de la zona...*

Li pegam foc

El forn ha de cremar durant onze dies...

Hem d'anar en compte que no s'apagui!

Per això li hem de tirar llenya constantment!

Quan la pedra ja quasi és calç, tapam la boca del forn un parell de dies...

Finalment transportam la calç fins als pobles...

Transport, transport, res de "transportam"!

...On, entre altres coses, les emblanquinadores la utilitzen per emblanquinat les parets

Sí, les dones també feim feina, que en aquest còmic pareix que només en fan els homes!

Ei! Som en Marià i som el guardià d'aquest far

També em diuen «faroner»

Com que el far és molt gran, hi podem viure tota la família

Durant el dia aprofit per anar a pescar

També tenim un forn al far on hi feim el pa

Alerta a fer tanta feina!

Buf, està tot molt fosc... juraria que per aquí hi havia un far

Els fars serveixen per advertir que hi ha terra ferma als vaixells

Tornant al far, he de procurar tenir-lo sempre en condicions òptimes i fer-hi un manteniment

Per sort, som una persona molt centrada i responsable...

Animals! ja fa fosca!

He d'encendre el far!

Perdó, perdó...

I fins aquí l'explicació...

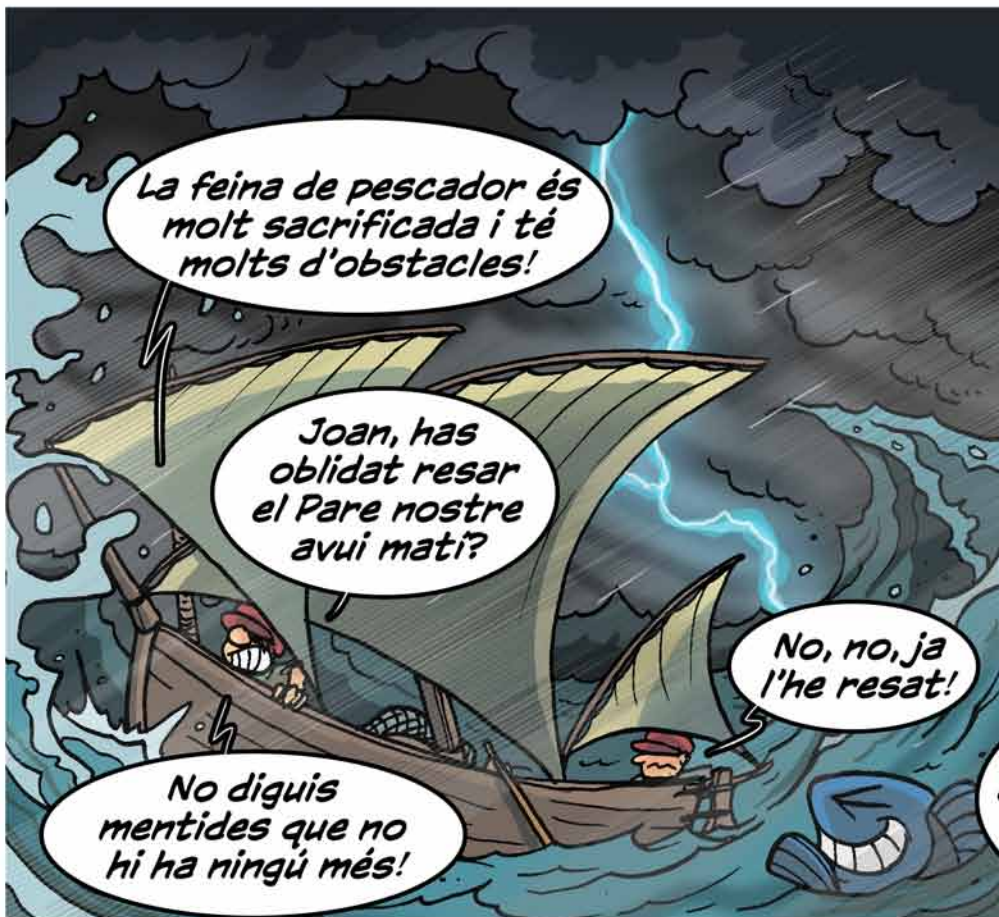

Uep! Som els germans Cabot i som pescadors

Com podeu veure, navegam amb llaüt i sortim del port quan encara no ha sortit el sol

JPR 2015

La feina de pescador és molt sacrificada i té molts d'obstacles!

Joan, has oblidat resar el Pare nostre avui mati?

No, no, ja l'he resat!

No diguis mentides que no hi ha ningú més!

Els pescadors som molt supersticiosos!

No pescam el dia de Tots Sants, d'engà que un pescador va treure calaveres en lloc de peixos!

*Els pescadors de mar
pescam amb xarxes!*

*Així agafam molt
de peix ahora!*

*Mmmm...
berenar...*

*En tenir el peix
hem d'anar molt en
compte amb els
corbs marins i amb
els pirates!*

*Peix
freeeeesc!*

*Finalment,
portam el
peix al poble*

JFR
2015

Bon dia tingueu!
Som pastor i nom Xim

Bub-bub!
som en Sultà i som un ca de bestiar

Ara duc el ramat d'ovelles a pasturar

Som l'encarregat que les ovelles facin bonda

Eh, jo som el que va davant!

El xot té molta mala llet, les ovelles han d'anar sempre darrere ell!

Perdoni senyor xot, és que som nova i no ho sabia!

Mmmm... herba fresca!

El pastor sempre ens porta on hi ha menjar

Munyint les ovelles obtenim llet

Delicadesa... per favor

Amb la llet, feim formatge i altres aliments

Molts de pastors, quan guarden les ovelles durant la nit, toquen el flabiol, que se sent de ben enfora

No aturarà, no...

Finalment tornam a la possessió

Au venga, que jo vull berenar!

Dins la possessió el pastor té la seva caseta, aferrada a l'estable de les ovelles

Tenim una habitació on guardam el formatge d'ovella

I put com una geneta...

Finalment, quan les ovelles tenen molta llana, és l'hora de tondre

La llana és molt important, ja que s'utilitza per fer roba, matalassos, etc.

Els tonedors són els encarregats d'esquilarnos

Mmm... queestic de fresqueta!

Ave Maria Purissima!

Nosaltres som un grup de porcs que estam esperant que ens treguin a pasturar una estona

Au! és hora de sortir!

Glup... el nou porquer té pinta de tenir molt males puces!

Au! anam cap al figueral

Ja em comença a posar nerviós amb la branqueta

Mmmm... ja sent olor de figues...

Calla, que encara ens fotrà una brancada!

Menjau, menjau...

*Que demà
hi ha matances!*

*Què ha dit
que hi ha demà?*

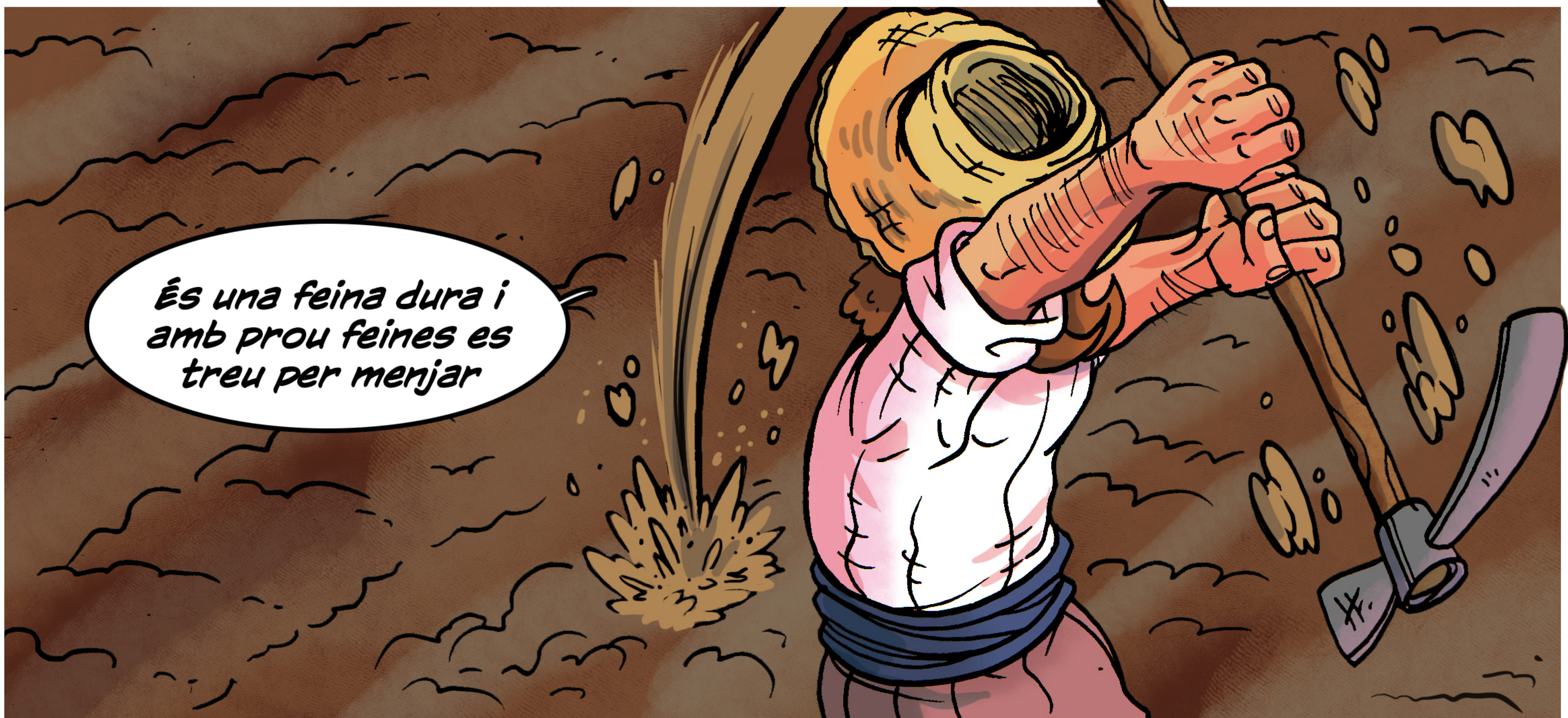
Ep! som en Guillem i som roter

Això que veis aquí és una rota

La rota és un terreny allunyat de la possessió, que l'amo no pot conrear i la lloga a un pagès, perquè ho faci ell

El primer que faig és llevar les pedres i les males herbes, per tal de tenir una terra en condicions per sembrar

És una feina dura i amb prou feines es treu per menjar

A la barraca de roter, hi viu tota la família

Ma mare!
he trobat caragols!

Va bé, els ficaré
al brou per dinar!

Després de
molta feina...

Això
comença
a rodar!

Finalment és hora de
passar comptes amb l'amo...

Senyor, aquí
teniu la vostra part
de la collita...

Excel·lent...

Veig que enguany no us
hauré d'afuar els
cans...

Molt bones!
Em dic Bernat
i som Marger

Ara mateix, estic
extraient pedra, que
és la matèria
primera del meu
ofici

CLINK
CLINK
CLINK

Una vegada fets
els petits forats
amb la manuella,
col·locam les
tasconeres

CLONK
CLONK
CLONK

Després les
clavam amb la
picassa!

Podeu veure com
es formen cruïx i
fissures que hau-
re'm d'aprofitar...

...per fer-hi
palanca amb el
parpal i així
separar el tros de
pedra que vull!

GRRR...!!

Finalment
acaba cedint!

CLASH!

TUC!

Un
consell...

Procurau
que la persona
que vos ajuda
amb la civera
tengui força...

Molt bé, ara vos explicaré com faig un marge...

...o en aquest cas, com en repararé un

Primer, retirar els materials caiguts i mirar quins es poden aprofitar

Això es diu DESXERNIR

Seguidament, faig l'escombra

Això vol dir que preparar el terreny on començaré a fer el marge...

...i començ a tenir rusca...

ADOBAR la pedra vol dir donar-li forma per poder-la posar millor

Posar les primeres pedres del marge es diu "ASSENTAR"

Finalment, he de "PAREDAR"

Això vol dir col·locar les filades de pedra i anar aixecant el marge

Res, esper que vos hagi servit la meva explicació...

Jo aniré al metge que tenc un bon mal d'esquena...

MOLTES GRÀCIES PER LLEGIR AQUEST CÒMIC!

*Dibuix i guió de Jaume Font Rosselló.
<http://jfrteam.deviantart.com/gallery/>
<https://www.facebook.com/jaume.fontrossello>
<https://twitter.com/jfrteam>*

JFRteam@gmail.com

Quina
feizada!

Fa molts anys,
a la serra de Tramuntana
hi havia molts oficis que, amb
el pas inevitable
del temps, s'han perdut i
només romanen dins la
memòria d'aquella gent
gran que els va exercir o que
els va veure.

Aquest còmic és un petit
tribut a tots ells i una eina
didàctica per presentar-los
a les noves generacions
mitjançant el llenguatge
de les vinyetes.

